

1. Белбин Р. Мерекит Команды менеджеров. Секреты успеха и причины неудач. Пер. с англ. М.: НІРРО, 2003. 315 с.
2. Драч І. І. Командний менеджмент як умова реалізації компетентнісного управління підготовкою майбутніх фахівців. *Scientific Journal «ScienceRise»*. 2015. № 6/5(11). С. 8–12.
3. Комарова Е. В., Редина Н. И. Управление командами : учебное пособие. Днепропетровск: Днепропетровская государственная финансовая академия, 2014. 212 с.
4. Матійків І. М. Тренінг емоційної компетентності : навч.-метод. Посібник. Київ : Педагогічна думка, 2012. 112 с.
5. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н. В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава : ПУЕТ, 2018. 241 с.
6. Уиддет, С. Руководство по компетенциям. М. : НІРРО, 2005.
7. Шавкун І. Г. Командний менеджмент: аксіологічний вимір. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2010. № 42. С. 218–226.

Ірина Туровська

аспірантка

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль

ТРЕНІНГ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНО-МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖІВ

Авторка піднімає питання щодо розкриття ефективності тренінгу як засобу формування професійно-мовленнєвої компетентності студентів медичних коледжів. Наголошено на тому, що соціально-психологічний тренінг являє собою методом навмисних змін психологічних феноменів людини та групи. Запропоновано проводити тренінгові програми, розраховані на 6–8 занять..

***Ключові слова:** професійно-мовленнєва компетентність, тренінг, студенти медичних коледжів.*

Сучасна система медичної освіти активно модернізується у зв'язку з внутрішніми та зовнішніми потребами країни з метою формування компетентних фахівців медичного профілю на рівні вимог світових стандартів якості. Цей процес пов'язаний із зміною змісту освітньої

парадигми, впровадженням компетентнісного підходу у вищу освіту та орієнтацією на студентоцентровану позицію.

Як відомо, професійна медична діяльність має свої специфічні особливості: високу частоту міжособистісних контактів при спілкуванні з пацієнтами та їхніми рідними, психоемоційні перевантаження, необхідність швидко реагувати на обставини й ухвалювати життєво важливі рішення в умовах дефіциту часу тощо [3].

Професійно-мовленнєва компетентність є системно-інтегральним поняттям, однією з важливих складових професійної компетентності, яку необхідно розвивати у процесі підготовки студентів медичних коледжів. Для того, щоб успішно склалися стосунки між пацієнтом і медичним працівником, останній має, окрім актуалізації медико-біологічних знань у професійній практиці, спиратися на клініко-психологічні знання, що дадуть йому змогу інтерпретувати відношення пацієнта до захворювання та оцінити його суб'єктивно-психологічні ресурси.

Як показує практика, специфіка сучасної медичної системи освіти характеризується спрямованістю на передачу, в основному, теоретичної інформації та формування професійних компетенцій фахівця медичного профілю. При цьому меншою мірою приділяється увага формуванню особистості, окремих складових професійної компетентності, зокрема професійно-мовленнєвої, що позначається на рівні сприятливого входження фахівця у професію. Все це підводить нас до необхідності детального вивчення особливостей процесу становлення особистості спеціаліста медичного профілю та можливості надання психолого-педагогічного супроводу даного формування на етапі його професійної підготовки у медичному коледжі.

Наголосимо на тому, що професійне становлення на етапі підготовки медичного коледжу сприймається як єдиний процес постійного розвитку особистості професіонала і передбачає надання теоретичних знань, практичних умінь і навичок, а також розвиток індивідуальності майбутнього фахівця в конкретній галузі його діяльності. Освіта компетентних фахівців – це потреба не тільки сьогоdnішнього суспільства, а й самої людини, яка реалізує процес «входження» до професійної сфери і використовує різні варіанти адаптації до структури професійного життя, що динамічно трансформується.

Становлення фахівців-медиків відбувається, насамперед, в умовах освітнього простору медичного коледжу, факультету та здійснюється шляхом освоєння ними навчально-професійної діяльності. Одним із основних критеріїв сформованої професійно-мовленнєвої компетентності майбутніх медиків є рівень розвитку професійної самосвідомості та ідентичності.

Стосовно проблеми формування професійно-мовленнєвої компетентності студентів-медиків важливо досягти як підвищення якості психологічних характеристик, що входять до її структури, так і готовності управління їх динамічним співвідношенням при вирішенні професійних завдань. Одним із засобів такої професійної підготовки є соціально-психологічний тренінг, який можна визначити як спосіб перепрограмування наявної у людини моделі управління своєю поведінкою та діяльністю, багатofункціональний метод навмисних змін психологічних феноменів людини та групи [2]. Таким чином, соціально-психологічний тренінг виступає засобом психологічного впливу, спрямованим на розвиток знань, умінь, здібностей та соціального досвіду в галузі міжособистісного спілкування у професійному та особистісному середовищі.

У нашому баченні, соціально-психологічний тренінг необхідно проводити в малій групі, члени якої об'єднані загальними цілями міжособистісного дослідження, особистісного навчання і саморозкриття, отримують зворотний зв'язок, емоційну підтримку і вивчають процеси міжособистісної взаємодії. Під час тренінгу студенти опановують нові навички поведінки, експериментують із різними стилями міжособистісних відносин [1].

Практика показує, що найбільш продуктивними є тренінгові програми, розраховані на 6–8 зустрічей, що тривають півтора-два місяці з періодичністю занять один раз на тиждень по дві–три години.

В якості поточного контролю за ефективністю тренінгових програм можна використовувати рефлексію учасників групи після закінчення кожного заняття, що допомагає кожному усвідомити зміни, які відбуваються у процесі тренінгового заняття, і можливість застосувати отримані навички у повсякденній взаємодії з об'єктивною реальністю.

Для підвищення результативності тренінгових програм, надання можливості ставити запитання ведучому групи, обмінюватися враженнями, матеріалами, збагачувати особистий досвід через взаємодію з іншими членами групи в ході виконання завдань, ведення щоденників, фіксацію досвіду застосування отриманих знань, умінь і навичок на практиці для кожної діючої групи на період її роботи створюється група у вайбері чи WhatsApp. Як правило, у тренінгах беруть участь студенти різних курсів. Багато учасників групи продовжують активно спілкуватися і після завершення тренінгової програми.

Список використаних джерел

1. Прутченков А. С. Социально-психологический тренинг межличностного общения. М.: Общество «Знание», 1991. 188 с.

2. DiMatteo, M. R., DiNicola, D. D. Achieving patient compliance: The psychology of the medical practitioner's role. New York: Pergamon. 1982.
3. Dronenko V. V. Дослідження комунікативної компетентності майбутніх лікарів. *Медична освіта*. 2018 (4). 41–47.
<https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2018.4.9249>